

पृथुदंष्ट्रा महादंष्ट्रा स्थूलोष्ठाः हरिमूर्द्धजाः । नानापादौष्ठदंष्ट्राश्च नानाहस्तशिरोधराः ।
 नानाचर्मभिराच्छन्ना नानाभाषाश्च भारत । कुशला देशभाषासु जल्पन्तोऽन्योन्यमीश्वराः ।
 हृष्टाः परिपतन्ति स्म महापारिषदास्तथा । दीर्घधीवा दीर्घनखा दीर्घपादशिरोभुजाः ।
 पिङ्गाक्षा नीलकण्ठाश्च लम्बकर्णाश्च भारत । वृकोदरनिभाश्चैव केचिदञ्जनसन्निभाः ।
 श्वेताक्षा लोहितधीवाः पिङ्गाक्षाश्च तथाऽपरे । कल्माषा बहवो राजंश्चित्रवर्णाश्च भारत ।
 चामरापीडकनिभाः श्वेतलोहितराजयः । नानावर्णाः सर्वणाश्च मयूरसदृशप्रभाः ।
 पुनः प्रहरणान्येषां कीर्त्तमानानि मे शृणु । श्रेष्ठैः कृतः पारिषदैरायुधानां परिग्रहः ।
 पाशोद्यतकराः केचित् व्यादितास्थाः खराननाः । पृष्ठाक्षा नीलकण्ठाश्च तथा परिघबाहवः ।
 शतघ्नीचक्रहस्ताश्च तथा मुषलपाणयः । अस्मिन्मृगहस्ताश्च दण्डहस्ताश्च भारत ।
 गदाभुशुण्डिहस्ताश्च तथा तोमरपाणयः । आयुधैर्विधैर्विधैर्भ्रातृभ्यामनो महाजवाः ।
 महाबला महावेगा महापारिषदास्तथा । अभिषेकं कुमारस्य दृष्ट्वा हृष्टा रणप्रियाः ।
 घण्टाजालपिनद्धाङ्गा ननृतुस्ते महौजसः । एते चान्ये च बहवो महापारिषदा नृप ।
 उपतस्थुर्भ्रातृभ्यामनं कार्तिकेयं यशस्विनं । दिव्याश्चायन्तरीक्षाश्च पार्थिवाश्चानिलोपमाः ।
 आदिष्टा दैवतैः शूराः स्कन्दस्यानुचराऽभवन् । तादृशानां सहस्राणि प्रयुतान्यर्बुदानि च ।
 अभिषिक्तं महात्मानं परिवर्थापतस्थिरे ।

इति श्रीमहाभारते शल्यपर्वणि गदायुद्धपर्वणि बलदेवतीर्ययात्रायां सारस्वतोपाख्याने षट्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४६ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ शृणु मातृगणान्नाजन् कुमारानुचरानिमान् । कीर्त्तमानान् मया वीर सपत्नगणसूदनान् ।

यशस्विनीनां मातृणां शृणु नामानि भारत । याभिर्व्याघ्रास्त्रयो लोकाः कल्याणीभिश्च भागशः ।

प्रभावती विशालाक्षी पालिता गोस्तनी तथा । श्रीमती बज्जला चैव तथैव बज्जपुत्तिका ।

अप्सुजाता च गोपाली वृहदम्बालिका तथा । जयावती मालतिका ध्रुवरत्ना भयङ्करी ।

वसुदामा सुदामा च विशोका नन्दिनी तथा । एकचूडा महाचूडा चक्रनेमिश्च भारत ।

उत्तेजनी जयत्सेना कमलाक्ष्यय शोभना । शतञ्जया तथा चैव क्रोधना शलभी खरी ।

माधवी शुभ्रवक्त्रा च तीर्थसेनिश्च भारत । गीतप्रिया च कल्याणी रुद्ररोमाऽमिताशना ।

मेघस्वना भोगवती सुभ्रूश्च कनकावती । अलाताक्षी वीर्यवती विद्युज्जिह्वा च भारत ।

पद्मावती सुनवचा कन्दरा बज्जयोजना । सन्तानिका च कौरव्य कमला च महाबला ।

सुदामा बज्जदामा च सुप्रभा च यशस्विनी । नृत्यप्रिया च राजेन्द्र शतोलूखलमेखला ।

शतघण्टा शतानन्दा भगनन्दा च भाविनी । वपुष्मती चन्द्रशिला भद्रकाली च भारत ।

चक्राऽम्बिका निष्कुटिका वामा चत्वरवासिनी । सुमङ्गला खस्तिमतो बुद्धिकामा जयप्रिया ।

धनदा सुप्रसादा च भवदा च जनेश्वर । एडो भेडो समेडो च वेतालजननी तथा ।

कण्डूतिः कालिका चैव देवमित्रा च भारत । वसुश्रीः कोटिरा चैव चित्रसेना तथाऽचला ।